

Licht en lofzang

Motto

'Houd dan de lofzang gaande' is het motto van de op zondag 20 februari gehouden Gemeentezondag van de Bethelkerk. Het is het jaarthema van de Bethelkerk over liturgie en muziek en nu vandaag de rode draad in het programma van de Gemeentezondag. Vijftig à zestig gemeenteleden volgen dat programma; het aantal aanwezigen in de kerkdienst is groter. De gebruikelijke elementen van gezamenlijk drinken van koffie, thee en een glaasje en eten ontbreken niet. Ze zijn onmisbaar voor het vieren van de gemeenschap. De verzorging van koffie/thee en de maaltijd loopt weer gesmeerd en het is een gezellig geroezemoes in het Gemeentecentrum. De warme Indische lunch smaakt uitstekend.

De zanggroep onder de bekwame leiding van mw. Nel Lighthart Schenk verleent haar medewerking tijdens de kerkdienst en het middagprogramma. Het is te horen dat de zanggroep al kan bogen op enkele jaren ervaring.

De preek

Ds. Nel van Dorp heeft Psalm 32 gekozen als uitgangspunt voor haar preek. In deze psalm zingt een mens die heeft ervaren dat toen hij zijn ontrouw beleed, hem zijn zonden werden vergeven. En is dat niet de kern van ons geloof dat er na schuldbelijdenis vergeving mag zijn? Het is voor mensen erg moeilijk te spreken over hun diepste gevoelens. Het maakt zo kwetsbaar. Maar juist zo'n kwetsbaar mens is kostbaar in Gods ogen. En ds. Van Dorp besluit als volgt: 'Een hart dat oprecht is kan ook zingen. Zingen is een emotie die komt vanuit het hart. Zingen kun je alleen als je oprecht bent, als er iets van vreugde in je leeft. 'Verheug u in de Heer en juich, oprechten van hart.' Die hemelse schatten zijn onbetaalbaar.'

De liederen uit 'Licht'

Na de gezamenlijke maaltijd gaan we om half twee naar de kerkzaal voor het zingen van enkele liederen uit de nieuwe bundel 'Licht, 100 liedjes voor iedereen'. Deze liedbundel verscheen eind vorig jaar op initiatief van de Remonstrantse Broederschap. In deze bundel worden honderd bekende kerkelijke melodieën en internationale traditionals van nieuwe teksten voorzien. Het doel is deze mooie melodieën daarmee een nieuw leven te geven, want het religieuze idioom van vroeger wordt dikwijls niet meer begrepen. De nieuwe teksten zijn van de bekende tekstdichter Coot van Doesburgh. Er is ook een cd met vijftien van deze liederen gezongen door Karin Bloemen. Van deze cd beluisteren we twee liederen. Twee liederen worden gezongen door de zanggroep en twee liederen zingen we met zijn allen. Van deze zes liederen krijgen we de tekst uitgereikt, met daarop ook de vragen voor het gesprek daarna.

De discussiegroepen en de stellingen

Tijdens de discussie over de stellingen in de discussiegroepen blijkt pas echt hoe goed het onderwerp bij de gemeente past. Het vormen van de vier groepen in de vier hoeken van de kerkzaal is, evenals de keuze van de gespreksleiders, zonder aanwijzing van bovenaf in een ommezien geregeld. En direct ontstaan geanimeerde groepsdiscussies over de drie stellingen:

1. Als we open en gastvrij willen zijn, dan moeten we ook onze liederen aanpassen.
2. Je kunt in de kerk geen liederen zingen zonder het woordje 'God' daarin.
3. Wat gebeurt er met u, als u zulke klassieke, geladen melodieën zingt met zulke totaal andere teksten?

Deze stellingen geven, samen met de gehoorde en gezongen nieuwe teksten, voldoende stof tot discussie. Voor elke groep komt het sein voor de thee te vroeg en de discussies gaan in het Gemeentecentrum gewoon door.

Uitkomsten

Ook al zit hier niet de echte doelgroep van deze bundel, voor ons zijn de oude teksten bekend en dierbaar, toch staat men in het algemeen positief tegenover nieuwe teksten. Opvattingen en wereldbeelden veranderen. Teksten moeten daarmee meegroeien. Van de gehoorde liederen acht men de ene bewerking meer geslaagd dan de andere. Sommige ervaart men als een verrijking (Lied 19 op de melodie van 'De Heer is mijn herder' met als steeds herhaalde beginregel 'Het licht zal me leiden'). Andere bewerkingen acht men minder geslaagd (Lied 1 op de melodie van 'Christus onze Heer verrees' met het steeds herhaalde 'Als een vogel uit zijn as' en Lied 88 op de melodie van 'O hoofd vol bloed en wonden' met als beginzin 'Het ging niet over rozen jouw eigen levenspad').

Mijn aantekeningen nog eens overlezend treft mij vooral de nuchtere constatering dat het van alle tijden is dat nieuwe teksten worden gezongen op bestaande melodieën. In het Liedboek voor de Kerken zijn daar ook voorbeelden van te vinden, zoals de straatdeunen uit 1600, de zogenaamde *Souterkensliederen*. Tijdens de discussies hoorde ik ook dat men mooie teksten veel liever op bestaande goed in het gehoor liggende melodieën zingt dan op speciaal gecomponeerde moeilijke melodieën. Dat geldt zowel voor bestaande als nieuwe teksten. Juist de harmonie van tekst en melodie maken de meeste indruk.

Specifieke opmerkingen per stelling

Stelling 1. Meegroeien met de tijd is nodig, maar we moeten de essentie bewaren. Een rol speelt ook of het een dienst is met veel nieuwkomers of een reguliere dienst van een gevestigde gemeente met zo nu en dan nieuwkomers, zoals

de Bethelkerk. Binnen een liturgie kunnen aangepaste en niet aangepaste liederen voorkomen. Een goede dosering is gewenst, of zoals wordt gezegd: je moet niet overdrijven.

Stelling 2. De mogelijkheden zijn anders al naar gelang het soort dienst. De zondagse eredienst vereist een eenheid van lezingen, uitleg en liederen. Woorden als God, Algoede, Heer, Almachtige en alle synoniemen, voorkomend in de

liederen die we in de kerkdienst zingen, zijn onontbeerlijk. Dat is anders bij andere diensten zoals een vesper of rouwen trouwdiensten. Ook wordt gezegd: er moet wel een relatie met God zijn, maar dat kan ook goed met synoniemen zoals licht, hoop, hij, liefde en eeuwigheid.

Stelling/vraag 3. Hier lopen de meningen het meest uiteen. De een hecht meer aan de bestaande teksten bij de bestaande melodieën dan de ander. En het varieert ook van melodie tot melodie. Wel zal de oorspronkelijke tekst altijd nog door het hoofd spelen, maar als het een goede tekst is, raakt men daaraan wel gewend.

De vesper

Dat is de gezamenlijke afsluiting in de kerkzaal. De voorganger in de vesper is ds. Nico Riemersma. Deze verzorgt de gebeden en de schriftlezingen. Centraal staat Psalm 107, de bron van het motto voor het jaarthema. Deze psalm wordt afwisselend gelezen en gezongen. Ook wordt Psalm 100 gelezen en we zingen nog twee liederen waaronder de Lofzang van Maria. Indrukwekkend is het moment van inkeer en verstillig. Zo sluiten we deze inspirerende gemeentezondag gezamenlijk af met

*Gods goedheid ons staande
zolang de wereld staat!
Houdt dan de lofzang gaande
voor God die leven laat.*

*Want wie zijn hulp verlangt,
Hem aanroept in gebeden,
verlost Hij uit de angst
en leidt Hij tot den vrede.*

Jan Schild